

Digitaalisen kaupan säännöt Kanadan kanssa; komission suositus neuvostolle neuvottelujen aloittamisesta

Kokous

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 11.9.2025 suosituksen (KOM (2025) nro 480) neuvoston päätökseksi, jolla annettaisiin sille lupa aloittaa neuvottelut digitaalista kauppaa koskevista säännöistä Kanadan kanssa.

Mandaattiluonnos esiteltiin kauppapoliittisessa komiteassa (palvelut ja investoinnit) 23.9.2025 ja keskustelua neuvottelujen aloittamisesta jatkettiin komiteassa lokakuussa 2025.

Tarkoituksena on hyväksyä neuvottelumandaatti neuvostossa marras-joulukuun vaihteessa ja tätä edeltävässä COREPER-käsittelyssä marraskuun loppupuolella (aikaisintaan 19.11.2025). Valtioneuvosto toivoo eduskunnan käsittelevän asian ennen mandaa-tin käsittelyä COREPER:issa.

Suomen kanta

Suomi kannattaa digitaalisen kaupan sääntöjen solmimista Kanadan kanssa. Sitovat digitaalisen kaupan säännöt lisääisivät oikeusvarmuutta ja luottamusta ja sitä kautta osapuolten välistä kauppaa, ja parantaisivat täten myös suomalaisten yritysten toimintaedellytyksiä Kanadan markkinoilla.

Suomi voi hyväksyä neuvottelumandaatin myöntämisen komissiolle.

Suomi katsoo aiempien kantojensa pohjalta seuraavaa:

Suomi kannattaa tavoitetta luoda digitaalista kauppaa ja datataloutta koskevia kansainvälisiä sääntöjä (ml. kauppasopimukset). Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että

näillä säännöillä pystytään edistämään tehokkaasti avoimia digitaalisia markkinoita, varmistamaan kansainväliset tietovirrat tietosuojasta tinkimättä ja edistämään kuluttajien luottamusta verkkoympäristöön. (E 23/2020 vp)

Suomi pitää tärkeänä, että EU tekee aktiivista yhteistyötä saman mielisten maiden kanssa sen varmistamiseksi, että globaalin digitaalisen maailman säännöt vastaavat arvopohjaamme (E 48/2021).

Suomi pitää tärkeänä, että sopimusvelvoitteilla pystyttäisiin vaikuttamaan tehokkaasti digitaaliseen protektionismiin (E 5/2019 vp).

Suomi pitää tärkeänä, että neuvoteltavat määräykset olisivat mahdollisimman yhdenmukaiset EU:n olemassa olevien ja parhaillaan neuvoteltavina olevien vapaakauppasopimusten vastaavien määräysten kanssa (E 97/2022 vp).

Suomi pitää erittäin tärkeänä, että kauppasopimuksissa ei neuvotella tai vaikuteta tietosuojan tasoon EU:ssa, mukaan lukien sähköisen viestinnän tietosuoja (E 38/2017 vp).

Pääasiallinen sisältö

EU:lla on tiiviit ja dynaamiset kauppasuhteet Kanadan kanssa. EU:n ja Kanadan välistä laaja-alaista talous- ja kauppasopimusta (CETA) on sovellettu väliaikaisesti vuodesta 2017. CETA-sopimuksessa on jonkin verran digitaaliseen kauppaan liittyviä määräyksiä, mutta näiden sisältö on melko vanhentunutta ja kunnianhimon taso on matala verrattuna uudempiin kauppa- ja digitaalisen kaupan sopimuksiin, joita EU on solminut muun muassa Ison-Britannian, Chilen ja Uuden-Seelannin kanssa, ja joita Kanada on solminut muiden maiden kanssa. EU:n ja Kanadan välillä on myös voimassa digitaalinen kumppanuus (2023), joka tarjoaa puitteet digitaalipolitiikkaan liittyvälle sääntely-yhteistyölle yhteistä etua koskevilla keskeisillä aloilla. Kumppanuuden sisällä tehtävä yhteistyö on ei-sitovaa.

Ehdotuksessa valtuutetaan komissio aloittamaan unionin puolesta neuvottelut sitovista digitaalisen kaupan säännöistä Kanadan kanssa. Neuvottelujen lopputuloksena on tarkoitus saada aikaan sopimus, joka täydentäisi EU:n nykyistä talous- ja kauppasopimusta Kanadan kanssa. Säännöillä pyritäisiin parantamaan digitaalisen kaupan edellytyksiä EU:n yritysten ja kuluttajien eduksi sekä lisäämään mikroyritysten sekä pienten ja keski suurten yritysten osallistumista globaaleihin arvoketjuihin.

Kaikki EU:n hyväksymät säännöt ja sitoumukset tulisivat olemaan EU:n säädöskehiksen mukaisia ja säilyttämään EU:n digi- ja datapolitiikan kehittämiseksi ja toteuttamiseksi tarvittavan sääntelyautonomian.

Ehdotuksen mukaan neuvotteluja käytäisiin avoimella tavalla eli siten, että neuvotteluissa voidaan käsitellä mitä tahansa digitaalisen kaupan aihetta, josta neuvotteluosapuolet ovat sopineet. EU:n mukaan aiheita voisivat olla esimerkiksi: sähköisten maksutapahtumien helpottaminen; sähköisen tiedonsiirron tullit; kuluttajien luottamus; luotettavat rajat ylittävät tietovirrat ja datan säilytyspaikkaa koskevat vaatimukset sekä henkilötietojen suoja; sähköisen kaupankäynnin saavutettavuus; sähköisen kaupan helpottaminen; sähköiseen kaupankäyntiin liittyvät teollis- ja tekijänoikeuksia koskevat näkökohdat; avoimuus; sekä yhteistyö esimerkiksi neuvotteluosapuolten ja kuluttajansuojaviranomaisten välillä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Komissio ehdottaa menettelylliseksi oikeusperustaksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 218 artiklan 3 ja 4 kohtia. Niiden mukaan komissio antaa suosituksen neuvostolle, joka puolestaan päättää neuvotteluiden aloittamisesta sekä antaa komissiolle neuvotteluohjeita. Neuvosto voi myös nimetä erityiskomitean, jota komission on kuultava neuvotteluiden aikana.

Komissio ehdottaa aineelliseksi oikeusperustaksi SEUT-sopimuksen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäistä alakohtaa (määräenemmistö). 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan neuvosto tekee sopimusten neuvottelemista ja tekemistä koskevat ratkaisunsa määräenemmistöllä.

Suunnitellun sopimuksen aineellinen oikeusperusta voidaan määritellä tarkasti vasta siinä vaiheessa, kun lopullinen sopimusteksti on valmis.

Erityiskomiteaksi on valittu neuvoston kauppapoliittinen komitea (palvelut ja investoinnit).

Valtioneuvosto pitää ehdotettuja oikeusperustoja asianmukaisina.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Mandaatin myöntämistä koskeva neuvoston päätös ei edellytä Euroopan parlamentin kuulemista tai hyväksyntää.

Euroopan parlamenttia tiedotetaan välittömästi ja täysimääräisesti menettelyn kaikissa vaiheissa SEUT 218 artiklan 10 kohdan mukaisesti.

Kansallinen valmistelu

E-kirjettä on käsitelty kauppapoliittisen jaoston (ml. palvelukauppa-alajaosto) kirjallisessa menettelyssä 7.-9.10.2025.

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Sopimus tulee alustavan arvion mukaan sisältämään ainoastaan EU:n yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Suhdetta Suomen lainsäädäntöön samoin kuin Ahvenanmaan toimivaltaan arvioidaan tarkemmin konkreettisen sopimustekstin valossa.

Taloudelliset vaikutukset

Neuvoteltavan sopimuksen taloudellisia vaikutuksia on vaikea arvioida tarkasti. Digitaalisen kaupan yhteisten sääntöjen luominen Kanadan kanssa lisäisi liiketoimintaympäristön vakautta ja vaikuttaisi siten alueiden väliseen kauppaan myönteisesti.

Neuvoteltavalla sopimuksella ei odoteta olevan suoria vaikutuksia valtion talousarvioon.

Suomen tavarakaupan kokonaisvienti Kanadaan vuonna 2024 oli noin 906,5 miljoonaa euroa. Laskua vuoden 2023 kokonaisviennistä oli noin 194 miljoonaa euroa. Suurimmat vientiartikkeliryhmät vuonna 2024 olivat koneet ja mekaaniset laitteet, nikkeli, sähkökoneet ja malmit. Tavarakaupan kokonaistuonti Kanadasta Suomeen vuonna 2024 oli noin 724,8 miljoonaa euroa. Kasvua vuodesta 2023 oli noin 222,6 miljoonaa euroa. Suurimmat tuontiartikkeliryhmät olivat malmit, kivennäispolttoaineet ja lannoitteet.

Suomi vei vuonna 2024 Kanadaan palveluita 446 miljoonan euron arvosta. Palvelutuonti Kanadasta oli 432 miljoonaa euroa. Suomesta vietiin Kanadaan pääosin ICT- ja liike-elämän palveluita (mm. konsultointi). Kanadasta tuotiin eniten liike-elämän palveluita sekä kuljetuspalveluita.

Suomalaisten yritysten tytäryhtiöitä toimi vuonna 2023 Kanadassa 52 kpl ja ne työllistivät 10 388 henkilöä. Kanadalaisten yritysten tytäryhtiöitä toimi vuonna 2023 Suomessa 40 kpl ja ne työllistivät 5609 henkilöä.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

EU on vastikään neuvotellut vastaavat sitovat digitaalisen kaupan sopimukset Singaporen ja Etelä-Korean kanssa. Saman tyyppistä (tosin vähemmän kunnianhimoista) sisältöä on mukana myös Maailman kauppajärjestön (WTO) useanvälisessä sähköisen kaupan sopimuksessa, joka on neuvoteltu valmiiksi ja jonka sisältöä ja mahdollisimman pikaista voimaan saattamista EU ja Kanada molemmat tukevat.

EU:n ja Kanadan välinen digitaalisesti toimitettavien palvelujen kauppa on jo nyt merkittävää. Kahdenvälisen viennin arvo on 9,9 miljardia euroa ja tuonnin 8,4 miljardia euroa. Onnistuneet neuvottelut digitaalisen kaupan säännöistä lisäisivät luottamusta ja tarjoaisivat oikeusvarmuutta EU:n ja Kanadan digitaalitalouden yhdistämiseksi.

Neuvottelemalla sitovasta digitaalista kauppaa koskevasta sopimuksesta EU ja Kanada voivat vahvistaa asemaansa digitaalitalouden edelläkävijöinä ja varmistaa keskinäisen kasvun, pitkän aikavälin kilpailukyvyn ja taloudellisen turvallisuuden yhä verkottuneemassa globaalissa toimintaympäristössä.

EU ja Kanada tekevät digitaalisen kaupan osalta tiivistä yhteistyötä myös G7-ryhmässä, jossa ne hyväksyivät lokakuussa 2021 G7-maiden digitaalisen kaupan periaatteet ja osoittivat yhteisen sitoutumisensa avoimeen, oikeudenmukaiseen ja turvalliseen digitaalitalouteen.

Euroopan tietosuojavaltuutetulta on pyydetty lausuntoa mandaattiluonnoksesta. Lausunto saataneen viimeistään marraskuun ensimmäisellä viikolla.

Asiakirjat

KOM (2025) 480 lopullinen / Neuvoston asiakirja 12760/25 + liite 1

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Niina Blomberg, ulkoministeriö, niina.blomberg@gov.fi, 0295 350 393
 Kristiina Kauppinen, ulkoministeriö, kristiina.kauppinen@gov.fi, 0295 350 153
 Johanna Lahti, ulkoministeriö, johanna.lahti@gov.fi, 0295 350 189

VAHVA-tunnus

EU/969/2025

Liitteet -

Viite -